

НАРЕДБА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИДОБИТО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ЗАВЪРШЕНИ ПЕРИОДИ НА ОБУЧЕНИЕ В ЧУЖДЕСТРАННИ ВИСШИ УЧИЛИЩА

Приета с ПМС № 168 от 14.08.2000 г.

Обн. ДВ. бр.69 от 22 Август 2000г., изм. ДВ. бр.25 от 3 Април 2009г., изм. ДВ. бр.79 от 6 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.59 от 31 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2011г., изм. ДВ. бр.62 от 12 Юли 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 30 Септември 2016г., изм. ДВ. бр.86 от 27 Октомври 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.28 от 5 Април 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.43 от 16 Май 2023г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) С наредбата се определят държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни организации.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Право на признаване на придобито висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър" и на образователна и научна степен "доктор", както и на завършени периоди на обучение имат български граждани, чужди граждани и чужденци с предоставена международна закрила, които са се обучавали във висши училища и научни организации, създадени и функциониращи по законоустановения ред в страната, в която е придобито висшето образование или са завършени периодите на обучение.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) При признаването на придобито висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър" и на образователна и научна степен "доктор", както и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и научни организации не се допуска дискриминация на основание на възраст, пол, раса, инвалидност, език, религия, политически или други убеждения, национален, етнически или социален произход, принадлежност към национално малцинство, имуществено, родословно или друго състояние или на основата на каквото и да е обстоятелство, което не е свързано с образованието, за което се иска признаване.

Чл. 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Висше образование, придобито в чуждестранно висше училище на образователно-квалификационна степен "бакалавър" и "магистър", се удостоверява с диплома или с друг аналогичен документ, издаден от образователна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава.

(2) Периодът на обучение като част от програма за висше образование, завършен в чуждестранно висше училище, признато от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава, се удостоверява с академична справка или с друг аналогичен документ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Придобрита в чужбина степен, съответстваща на образователна и научна степен "доктор", се удостоверява с диплома или с друг аналогичен документ, издаден от образователна или научна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование и научноизследователската дейност на съответната държава.

Раздел II.

Признаване на висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър" и на образователна и научна степен "доктор", придобити в чуждестранни висши училища и научни организации (Загл. изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.)

Раздел II.

Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Признаването на висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър", придобити в чуждестранни висши училища, е официално писмено потвърждение на стойността на дипломата за висше образование или на друг аналогичен документ, издаден от образователна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава.

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Признаването на придобита в чужбина степен, съответстваща на образователна и научна степен "доктор", е официално писмено потвърждение на стойността на дипломата или на друг аналогичен документ, издаден от образователна или научна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование и научноизследователската дейност на съответната държава.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Признаването на висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър" и на образователна и научна степен "доктор", придобити в чуждестранни висши училища и научни организации, се извършва с цел:

1. достъп до по-нататъшно обучение в системата на висшето образование, до обучение за повишаване на квалификацията и до докторантура;
2. улесняване на достъпа до пазара на труда, до докторантура в научна организация, както и за други цели, когато заявителят има правен интерес.

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., доп. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Процедурата по признаване на висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър" и на образователна и научна степен "доктор", придобити в чуждестранни висши училища и научни организации, се организира от висшето училище в случаите по чл. 6, т. 1 и от министъра на образованието и науката чрез Националния център за информация и документация (НАЦИД) в случаите по чл. 6, т. 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.) Процедурата по ал. 1 се провежда при условия и по ред, определени със съответните правилници на висшите училища и с устройствения правилник на Националния център за информация и документация.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

(4) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

(5) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

(6) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

(7) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

Чл. 7а. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.)

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Лицата, желаещи признаване на висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър", подават писмено заявление, в което се посочва гражданство, дата и място на раждане, към което представят следните документи:

1. (доп. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

2. (доп. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) оригинал или копие на дипломата за висше образование или на друг аналогичен документ, издаден от образователна институция;

3. (нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) оригинал или копие на приложението към дипломата, както и оригинал или копие на европейско дипломно приложение, ако притежават такава;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 25 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) документ, удостоверяващ промяната в имената на заявителя, ако лицето е чужд гражданин;

8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 25 от 2009 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

9. (нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

10. (нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

(2) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Лицата, желаещи признаване на образователна и научна степен "доктор", придобита в чуждестранни висши училища и научни организации, подават писмено заявление, в което се посочва гражданство, дата и място на раждане, към което прилагат следните документи:

1. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) оригинал или копие на дипломата за научна степен или на друг аналогичен документ, издаден от образователна или научна институция;

2. дисертацията и автореферата (на хартиен и електронен носител), в случай че присъждането на степента изисква такива;

3. други документи, имащи отношение към признаването, ако притежават такива;

4. документ, удостоверяващ промяната в имената на заявителя, ако лицето е чужд гражданин.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 86 от 2017 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Документите по ал. 1, т. 2 и 5 и ал. 2, т. 1 и 3, издадени извън страните - членки на Европейския съюз, и страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион (ДВ, бр. 51 от 2000 г.), трябва да отговарят на изискванията на съответните разпоредби на двустранни международни договори, по които Република България е страна, или на Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранните публични актове (ДВ, бр. 45 от 2001 г.), а при липса на такива разпоредби - да са преминали процедура по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа. Документите по ал. 1, т. 2 и 5 и ал. 2, т. 1 и 3 с изключение на европейското дипломно приложение, издадени от висшите училища в страните - членки на Европейския съюз, и в страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион, трябва да бъдат придружени с превод на български език от лице, извършващо превод по реда на глава трета от Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа, утвърден с Постановление № 184 на Министерския съвет от 1958 г. (обн., ДВ, бр. 73 от 1958 г.; изм. и доп., бр. 10 от 1964 г., бр. 77 от 1976 г., бр. 96 от 1982 г., бр. 77 от 1983 г. и бр. 103 от 1990 г.), като не е необходимо подписът на преводача, положен в извършения от него превод, да бъде нотариално удостоверен. Документът, удостоверяващ промяната в имената на заявителя по ал. 1, т. 7 и ал. 2, т. 4, представен на чужд език, трябва да бъде придружен с превод на български език.

(4) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., доп. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Подаването на документите по ал. 1 и ал. 2 се осъществява лично от заявителя или чрез упълномощено от него лице във висшето училище или в НАЦИД или по електронен път. При подаване на заявление по ал. 2 на хартиен носител заявителят прилага към него автореферат, ако има такъв, и анотация на електронен носител.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) При подаване на заявлението по ал. 1 и 2 лично заявителят представя документ за самоличност за сверяване на данните. В случаите, когато заявлението се подава от упълномощено лице, то представя пълномощно от заявителя.

(6) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Удостоверяването на промяна на имената на заявител - български гражданин, се извършва служебно от компетентния орган чрез проверка в Национална база данни "Население", поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

(7) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Длъжностно лице от компетентния орган по признаване проверява документа по ал. 1, т. 2 и ал. 2, т. 1 в 14-дневен срок след подаването му, като след изтичането на срока заявителят или упълномощеното от него лице може да получи оригиналите на документите, ако са приложени към административната преписка.

(8) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) В случаите на подаване на документите по електронен път към заявлението се прилагат сканирани копия на изискваните документи.

(9) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) В случаите, когато към заявлението не са приложени документите по ал. 1, т. 2 и/или т. 5, съответно по ал. 2, т. 1 и/или т. 2, административното производство се спира и заявителят се уведомява, че следва да ги представи в седемдневен срок считано от датата на уведомяването. Ако липсващите документи не бъдат предоставени в посочения срок, административната преписка се прекратява. Когато заявлението е подадено по електронен път, заявителят се уведомява с електронно генерирано съобщение.

(10) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) При наличие на недостатъци в заявлението и/или в приложените към него документи извън тези по ал. 9 заявителят се уведомява да отстрани недостатъците в 7-дневен срок, както и за последиците от неотстраняването им. Ако в посочения срок недостатъците в заявлението и/или в приложените към него документи не бъдат отстранени, административната преписка се прекратява. Когато заявлението е подадено по електронен път, заявителят се уведомява с електронно генерирано съобщение.

(11) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г., предишна ал. 9 - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Когато е налице обективна невъзможност за удостоверяването и проверката на съответните факти и обстоятелства по служебен път, органът може да поиска информация и/или документи за удостоверяването им от заявителя, който е задължен да ги представи.

(12) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Когато е налице обективна невъзможност за удостоверяване и проверка по служебен път на съответните факти и обстоятелства от предоставените копия на документите по ал. 1, т. 2 и/или т. 5, съответно по ал. 2, т. 1 и/или т. 2, органът може да поиска оригиналите от заявителя, който е задължен да ги представи. Когато заявлението е подадено по електронен път, заявителят се уведомява с електронно генерирано съобщение.

(13) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г., предишна ал. 10 - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Изключения от ал. 3 се допускат за документи на лица, получили международна закрила, като тези документи може да не са легализирани и заверени.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Признаването на висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър" включва:

1. проверка на статута на висшето училище, издало документите по чл. 4, ал. 1;
2. проверка на автентичността на документите по чл. 4, ал. 1 и оценяване съответствието на данните от тях с държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България;
3. (отм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.)
4. вземане на решение за признаване на образователно-квалификационна степен на висшето образование с професионална квалификация, когато тя е посочена в дипломата, за отказ тя да бъде призната, или за прекратяване на процедурата.

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Признаването на висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър", придобито в чуждестранни висши училища, се извършва чрез оценяване съответствието на данните от представените документи с държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър" и "магистър" в Република България.

(2) При признаването на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се отчитат следните показатели:

1. начин на приемане на студентите;
2. продължителност на обучението;
3. (доп. - ДВ, бр. 25 от 2009 г.) общ хорариум на изучаваните учебни дисциплини и/или придобити кредити;
4. съотношение на учебните дисциплини и на техните хорариуми, които осигуряват фундаменталната, специалната и специализиращата подготовка;
5. съотношение на учебните дисциплини и на техните хорариуми, които осигуряват теоретичната и практическата подготовка;
6. (нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г.) резултатите от обучението като съвкупност от придобитите знания, умения и компетентности през периода на обучение;

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 25 от 2009 г.) начин на дипломиране.

(3) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г.) Признаването на висше образование се извършва в съответствие с придобитата образователно-квалификационна степен, удостоверена с представените документи по чл. 4, ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.) Когато в документите по чл. 4, ал. 1 не е посочена образователната степен, се взема решение на коя образователно-квалификационна степен съответства придобитото висше образование съгласно българското законодателство.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се отказва, когато се установят съществени различия между данните от представените документи и държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България, както и когато:

1. е представен за признаване документ, който не е диплома или друг аналогичен документ за висше образование и не е издаден при условията на чл. 4, ал. 1;

2. е представена диплома, издадена от чуждестранно висше училище, признато от компетентен държавен орган на съответната държава по местонахождение на висшето училище за част от системата и на светско висше образование, но обучението е проведено в структури на територията на друга държава, които не са открити и не функционират по законоустановения ред;

3. е представен документ, удостоверяващ завършено висше образование, за който след извършване на проверка се установи, че не е издаден от съответното висше училище.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.) Отказът по ал. 1 се мотивира. В отказа за признаване на висше образование по ал. 1 може да се включи препоръка за възможните мерки, които лицето да предприеме, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

(3) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г.) Отказът по ал. 1 подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., нов - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Признаването на придобита в чужбина степен, съответстваща на образователната и научна степен "доктор", включва:

1. проверка на статута на висшето училище или научната организация, издала документите по чл. 8, ал. 2;

2. проверка на автентичността на документите по чл. 8, ал. 2;

3. проверка на данните от документите по чл. 8, ал. 2 и установяване на съответствието на придобитата в чужбина степен с образователна и научна степен "доктор";

4. вземане на решение за признаване на образователната и научна степен "доктор", за отказ тя да бъде призната или за прекратяване на процедурата.

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Признаване на придобита в чужбина степен, съответстваща на образователна и научна степен "доктор", се отказва, когато се установят съществени различия между данните от представените документи и изискванията за придобиване на образователна и научна степен "доктор" в Република България, както и когато:

1. е представен за признаване документ, който не е диплома или друг аналогичен документ за научна степен или не е издаден от образователна или научна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на висшето образование и научноизследователската дейност в съответната държава;

2. е представен за признаване документ, който е издаден от образователна или научна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на висшето образование и научноизследователската дейност в съответната държава, но е присъден без защита на дисертационен труд, в случай че присъждането на научната степен изисква такъв, или не съответства на образователна и научна степен "доктор";

3. е представена диплома, издадена от чуждестранно висше училище или научна организация, призната от компетентен държавен орган на съответната държава по местонахождение за част от системата и на висшето образование и научноизследователската дейност, но обучението е проведено или дисертацията е защитена в структури на територията на друга държава, които не

са открити и не функционират в съответствие с нейното законодателство в областта на висшето образование и научноизследователската дейност;

4. е представен документ, удостоверяващ научна степен, придобита в чужбина, за който след извършване на проверка се установи, че не е издаден от съответното висше училище или научна организация.

(2) Отказът по ал. 1 се мотивира. В отказа за признаване на висше образование по ал. 1 може да се включи препоръка за възможните мерки, които лицето да предприеме, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

(3) Отказът по ал. 1 подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 14. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) В случаите по чл. 6, т. 2 на заявителя се издава удостоверение по образец, утвърден от изпълнителния директор на НАЦИД, което важи само на територията на Република България и не осигурява на притежателя си права, които той може да ползва в отношенията си с трети страни.

Удостоверението е защитено от фалшификации със специфичен знак и се подписва от изпълнителния директор на НАЦИД или от упълномощено от него длъжностно лице.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Заявителят има право да му бъде издадено и само електронно удостоверение, подписано с електронен подпис, ако е направил такова искане.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2011 г.) В случаите по чл. 6, т. 1 признаването на висше образование важи само за продължаване на обучението във висшето училище, което извършва признаването, и не осигурява права, които могат да бъдат ползвани в отношенията с трети страни.

Раздел II "а".

Поправка на очевидна фактическа грешка. Издаване на дубликат на удостоверение. Обезсилване на удостоверение (Нов - ДВ, бр. 59 от 2010 г.)

Чл. 14а. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Служебно или по заявление на заинтересуваното лице може да се поправят очевидни фактически грешки, допуснати в удостоверението по чл. 14.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 76 от 2016 г.) Заинтересуваното лице или лице, упълномощено от него, подава заявление в НАЦИД или по електронен път, подписано с електронен подпис по смисъла на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257, 28.8.2014 г.).

(3) В случай че производството се инициира служебно, заинтересуваното лице се уведомява.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Решението за поправка на издаденото удостоверение подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. След влизането му в сила заинтересуваното лице връща оригинала на издаденото удостоверение и му се издава ново удостоверение, в което е отразена поправката. Върнатото удостоверение се унищожава.

Чл. 14б. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Ако издаденото удостоверение по чл. 14 бъде изгубено или унищожено, изпълнителният директор на НАЦИД по заявление на заинтересуваното лице издава дубликат. В издаденото удостоверение задължително се посочва, че е дубликат.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.)

Чл. 14в. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2010 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.) Ако с влязъл в сила съдебен акт бъде установена неистинността на някой от документите, послужили за основание за издаване на удостоверението, издаденото удостоверение се обезсилва.

(2) Производството по обезсилване на издадени удостоверения се извършва служебно или по искане на заинтересувано лице.

(3) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) При обезсилване на издадено електронно удостоверение върху него се поставя "воден знак", отразяващ това обстоятелство, който е видим при достъпа до удостоверението по реда на чл. 21, ал. 4.

Раздел III.

Признаване на периоди на обучение, завършени в чуждестранни висши училища

Чл. 15. (1) Признаване на периоди на обучение означава установяване на съответствието на част от програма за висше образование, която е била оценена и документирана от чуждестранно висше училище, с програмата на българското висше училище, в което се иска признаване.
(2) Висшето училище организира дейността по признаване на периоди на обучение при условия и по ред, определени в правилника за устройството и дейността му, и при спазване на установените изисквания за придобиване на висше образование по същата и/или по сродна специалност в българските висши училища.

Чл. 16. При установяване на съществени различия висшето училище уведомява лицето за възможните мерки, които то може да вземе, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

Раздел IV.

Информационно осигуряване на дейността по признаване на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища

Чл. 17. (1) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г.) Дейността по признаване на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища се подпомага от Националния център за информация и документация, който изпълнява функциите на Национален информационен център за академично признаване и мобилност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г.) Националният информационен център за академично признаване и мобилност е член на Европейските мрежи ENIC/NARIC.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2011 г.) Националният център за информация и документация подпомага висшите училища чрез:

1. информация за статута на образователните институции, издали документите по чл. 4, ал. 1;

2. установяване автентичност на документите по чл. 4, ал. 1;

3. отправяне на искане за информация от висшето училище, издало дипломата за висше образование, или от компетентните органи на държавата, в която е придобито висшето образование;

4. оценяване съответствието на данните от дипломата с държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България, за което се изготвя препоръка по образец, утвърден от изпълнителния директор на НАЦИД.

(4) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 102 от 2011 г.) За изпълнението на дейностите във връзка с академичното признаване НАЦИД създава и поддържа Единна информационна система за академично признаване (ЕИС).

(5) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) За целите на информационното подпомагане по ал. 3 в НАЦИД се предоставят копия на документите и данните, изискуеми по чл. 8.

Чл. 17а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) (1) Националният център за информация и документация изготвя Информационна карта за придобита образователна степен с цел улесняване достъпа до пазара на труда по искане на чужденци с предоставена международна закрила, които по обективни причини не могат да представят изискуемите документи по чл. 8, ал. 1 и 2.

(2) Издаването на информационната карта по ал. 1 не е еквивалентно на признаване по чл. 5 и 5а.

(3) Информационната карта за придобита образователна степен се издава по образец, утвърден от изпълнителния директор на НАЦИД.

Чл. 18. Националният център за академично признаване и мобилност:

1. предоставя на компетентните органи на страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион (ДВ, бр. 51 от 2000 г.), на чуждестранни висши училища и на граждани информация за системата на висшето образование в Република България;

2. събира, обобщава и предоставя на компетентните национални органи, на висши училища и на граждани информация за системите на висшето образование на страните по конвенцията;
3. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.) информира висшите училища за основните документи, приети от Европейските мрежи ENIC/NARIC и отнасящи се до академичното признаване, както и за решенията на годишните пленарни сесии на мрежите;
4. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г.) информира висшите училища за решенията на Комитета по прилагане на конвенцията, както и за утвърдените от него документи;
5. при поискване информира български и чуждестранни институции и граждани за държавните изисквания за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища;
6. (нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) поддържа Регистър за академично признаване (регистъра) като електронна база данни за:
  - а) подадените заявления за признаване на висше образование;
  - б) издадените удостоверения и отказите за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища;
  - в) обезсилените удостоверения за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища;
  - г) взетите решения за признаване на висше образование от висшите училища и отказите за това.
7. (нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., зал. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.)
8. (нова - ДВ, бр. 59 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2011 г., зал. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.)
9. (нова - ДВ, бр. 102 от 2011 г., зал. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.)

Чл. 19. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) (1) В регистъра се вписват следните данни и обстоятелства и последвалите промени в тях:

1. входящ номер и дата на заявяване;
  2. имена по диплома на лицето, за което се иска признаване;
  3. трите имена към датата на подаване на заявлението, когато са различни от данните по т. 2;
  4. гражданство на лицето, за което се иска признаване;
  5. дата и място на раждане на лицето, за което се иска признаване;
  6. единен идентификационен код: ЕГН/ЛНЧ на лицето, за което се иска признаване;
  7. единен идентификационен код по чл. 21, ал. 5 на лицето, за което се иска признаване, ако лицето няма ЕГН/ЛНЧ;
  8. наименование на висшето училище, в което е придобито висшето образование или което е присъдило научната степен;
  9. държава по седалище на висшето училище, в което е придобито висшето образование или което е присъдило научната степен;
  10. наименование на висшето училище, което е провело обучението;
  11. държава, място и форма на проведеното обучение;
  12. продължителност, начало и край на проведеното обучение;
  13. придобити кредити, ако има присъдени такива;
  14. диплома - дата и номер, ако има такъв;
  15. образователно-квалификационна или образователна и научна степен по диплома;
  16. специалност по диплома;
  17. професионална квалификация по диплома, ако има присъдена такава;
  18. призната образователно-квалификационна или образователна и научна степен;
  19. призната специалност;
  20. призната професионална квалификация, ако има присъдена такава;
  21. дата на протокола с решението за признаване;
  22. номер и дата на удостоверението, с което се признава висше образование;
  23. номер, дата и основание на решение за отказ;
  24. номер, дата и основание на решение за обезсилване/поправяне;
  25. данни за фактическо или правно основание за извършване на поправката или обезсилването;
  26. статус в регистъра - признат, отказан, обезсилен;
  27. удостоверение за признаване/решение за отказ в електронен вид.
- (2) В случаите, когато се иска признаване на висше образование от висшите училища, на вписване в регистъра подлежат следните данни и обстоятелства и последвалите промени в тях:
1. наименование на висшето училище, което е извършило признаването;
  2. трите имена на лицето, на което е признато висшето образование;

3. единен академичен номер (ЕАН) на заявителя от регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от Закона за висшето образование, в случай че лицето е вписано в този регистър;
4. наименование на чуждестранното висше училище, в което е придобито висшето образование;
5. държава по седалище на чуждестранното висше училище, в което е придобито висшето образование;
6. образователно-квалификационна степен по диплома;
7. специалност по диплома;
8. призната образователно-квалификационна степен;
9. призната специалност;
10. заповед на ректора за отказ за признаване на диплома - дата и номер;
11. заповед на ректора за признаване - дата и номер;
12. цел на исканото признаване;
13. статус - признат, отказан.

Чл. 20. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) Регистърът се интегрира с регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от Закона за висшето образование и с регистъра на академичния състав на висшите училища на основен и допълнителен трудов договор по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "б" от Закона за висшето образование, към който се подават по автоматизиран начин признатите образователни и научни степени, придобити в чужбина.

Чл. 21. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) (1) При признаване или отказ от признаване в случаите по чл. 6, т. 2 данните и информацията по чл. 19, ал. 1 се вписват в момента на въвеждането им автоматизирано, а при липса на технологична възможност - незабавно след въвеждането им от длъжностни лица, определени от изпълнителния директор на НАЦИД.

(2) При признаване в случаите по чл. 6, т. 1 с цел достъп до по-нататъшно обучение в системата на висшето образование данните по чл. 19, ал. 2 се извличат автоматизирано от подадената от висшето училище информация за студента в регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от Закона за висшето образование.

(3) При признаване в случаите по чл. 6, т. 1 с цел обучение за повишаване на квалификацията, както и във всички случаи на отказ за признаване, висшето училище подава данните по чл. 19, ал. 2 в 30-дневен срок от издаване на заповедта на ректора за признаване/отказ за признаване чрез специално уеб базирано приложение към регистъра.

(4) Издаденото електронно удостоверение по чл. 14 се вписва в регистъра и е достъпно на интернет страницата на НАЦИД чрез код за достъп, който се предоставя на лицето, адресат на удостоверението, на посочен от него валиден електронен адрес. Кодът може да се предостави от това лице на държавен орган или на трети лица, които имат право да изискат предоставянето на диплома или друг аналогичен документ. В случай на предоставен код държавният орган или третото лице нямат право да изискват предоставянето на оригинал на хартиен носител.

(5) За всяко лице заявител по чл. 19, ал. 1 се вписва единен идентификационен код, който не е публична информация. В случаите, когато заявител е чуждестранно лице, което не притежава единен идентификационен код съгласно местното законодателство, същото посочва дата и място на раждане, идентификатор от документ за самоличност или друг вид уникален идентификатор от съответната държава. В случай че такъв идентификатор не може да бъде посочен, регистърът му генерира индивидуален идентификационен код, който се използва само за нуждите на академичното признаване.

Чл. 22. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) (1) Данните в регистъра по чл. 19, ал. 1 са публични с изключение на данните по т. 3 - 7, т. 11 - 14, 25 и 27.

(2) Данните в регистъра по чл. 19, ал. 2 са публични с изключение на данните по т. 2, 3 и 12.

Чл. 23. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2023 г.) (1) Грешки и непълноти, допуснати при вписване на данните в регистъра, се отразяват чрез ново вписване.

(2) Грешките и непълнотите се поправят служебно или по искане на заинтересованото лице.

(3) Заинтересованото лице се уведомява писмено в случаите на служебно поправяне на грешки и непълноти.

(4) Новите обстоятелства се вписват така, че да се осигури актуалността на информацията, като се направи връзка с информацията, съдържаща се в предходните вписвания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. Лица, които по независещи от тях причини, като природни бедствия, крупни аварии или военни действия на територията на държавата, в която са се обучавали, не могат да представят диплома за висше образование или документ, удостоверяващ завършен период на обучение, могат да поискат установяване на тези факти от съда по реда на Гражданския процесуален кодекс.

§ 2. (1) (Предишен текст на § 2 - ДВ, бр. 25 от 2009 г.) Упражняване на професии на основата на признато по реда на наредбата висше образование се урежда при условия и по ред, определени със закон или с друг нормативен акт.

(2) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2009 г.) Признаването на професионална квалификация за упражняването на регулирана професия на територията на Република България се извършва по реда на Закона за признаване на професионални квалификации.

Заклучителни разпоредби

§ 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министърът на образованието, младежта и науката определя състава на комисията по чл. 7, ал. 2 до 2 месеца от влизането в сила на наредбата.

(2) Първото заседание на комисията по чл. 7, ал. 2 се провежда най-късно до 3 месеца след влизането в сила на наредбата.

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 9, ал. 3, т. 9 от Закона за висшето образование.